

nærmere forhold en kommission skulle undersøge.

Det bemærkes, at det anførte bygger på den forudsætning, at det i kommissoriet positivt og udtømmende angives, hvilke konkrete forhold der ønskes undersøgt af kommissionen. En sådan angivelse vil være i overensstemmelse med lovens almindelige ordning, hvorefter en kommission alene kan nedsættes med henblik på undersøgelse af »nærmere bestemte forhold«, jf. herved ovenfor under pkt. 1 om lovens § 1, stk. 1, 1. pkt.

Det spørgsmål kan rejses, om det i stedet ville være en mulighed i kommissoriet alene at angive, hvilke forhold der ønskes undersøgt, men med den begrænsning, at disse forhold alligevel ikke skal undersøges i det omfang, de viser sig at indgå i allerede iværksatte undersøgelser, herunder i den strafferetlige efterforskning.

Herom bemærkes indledningsvis, at en sådan ordning ville indebære, at det blev overladt til undersøgelseskommissionen selv at tage stilling til og nærmere afgrænse, hvilke forhold der – inden for kommissoriets øvrige rammer – skulle undersøges, og en sådan afgrænsning ville tidligst kunne foretages, når bl.a. den strafferetlige efterforskning var afsluttet, jf. herved nedenfor pkt. 7. I konsekvens heraf måtte det på tidspunktet for beslutningen om nedsættelse af kommissionen henstå som meget usikkert for regeringen og Folketinget, hvilke forhold kommissionen reelt blev anmodet om at foretage en undersøgelse af.

Justitsministeriet er ikke bekendt med, at der i tidligere praksis vedrørende nedsættelse af undersøgelsesretter mv. er eksempler på sådanne helt generelt og upræcist holdte afgrænsninger af de forhold, der ønskes undersøgt, og der er ikke i loven eller dens forarbejder taget nærmere stilling til, om et kommissorium af denne karakter ligger inden for rammerne af udtrykket »nærmere bestemte forhold« i den nævnte bestemmelse i § 1.

Under disse omstændigheder – og herunder i lyset af, at en kommission som anført under alle omstændigheder tidligst ville kunne foretage en afgrænsning af sin undersøgelse, når bl.a. den strafferetlige efterforskning er afsluttet – er det Justitsministeriets opfattelse, at et kommissorium af den anførte karakter i alle tilfælde måtte anses for meget usædvanligt, og at det ville rejse

principielle spørgsmål i forhold til lovens ordning.

7. Spørgsmålet er herefter, om der efter, at statsadvokatens efterforskning er afsluttet, og et eventuelt anklageskrift i sagen er udarbejdet – og der således foreligger en afgrænsning af, hvilke mulige strafbare forhold domstolene skal tage stilling til, jf. retsplejelovens § 908, stk. 3 – vil være grundlag for at nedsætte en kommission med henblik på undersøgelse af forhold, som der ikke er rejst tiltale for.

Justitsministeriet finder, at der først kan tages nærmere stilling til dette spørgsmål, når det foreligger, dvs. når et eventuelt anklageskrift er udarbejdet.

Der kan imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse være anledning til allerede nu at pege på en række problemstillinger, som i den forbindelse må antages at ville opstå:

For det første er den omstændighed, at der foreligger et anklageskrift – med de deraf følgende rammer for, hvilke forhold domstolene kan domfælde for, jf. ovenfor – ikke ensbetydende med, at det er afklaret, hvilke forhold der vil blive undersøgt, belyst og vurderet under domstolenes behandling af straffesagen.

I det omfang, det f.eks. under straffesagen gøres gældende, at de kommunale tilsynsmyndigheder ikke har grebet ind eller i øvrigt reageret over for kommunen i anledning af de forhold, som der er rejst tiltale for, eller at disse forhold skal ses og vurderes i lyset af kommunens dispositioner på andre områder, vil der således – ved fremlæggelse af dokumenter og afhøring af vidner mv. – kunne ske en nærmere bevisførelse om disse spørgsmål. Det er således på forhånd nærliggende at antage, at der under en straffesag vil kunne blive tale om undersøgelser og vurderinger også af forhold hos kommunen og tilsynsmyndighederne mv., som der ikke er rejst tiltale for.

Det må derfor efter Justitsministeriets opfattelse antages, at den afgrænsning af, hvilke forhold der vil indgå i en eventuel straffesag ved domstolene, som er omtalt ovenfor under pkt. 4, ikke vil kunne foretages alene på grundlag af en eventuel beslutning fra statsadvokatens side om rejsning af tiltale i sagen.

For det andet bemærkes – særligt med hensyn til de kommunale tilsynsmyndigheder – at det